

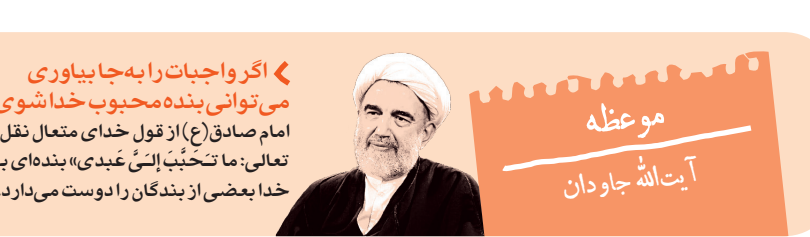

مردمی از مشرق قیام می کنند و زمینه حکومت مهدی (حج) را فراهم می آورند.

فصل نماز جمعه میهمان شعر شاعران فارسی زبان

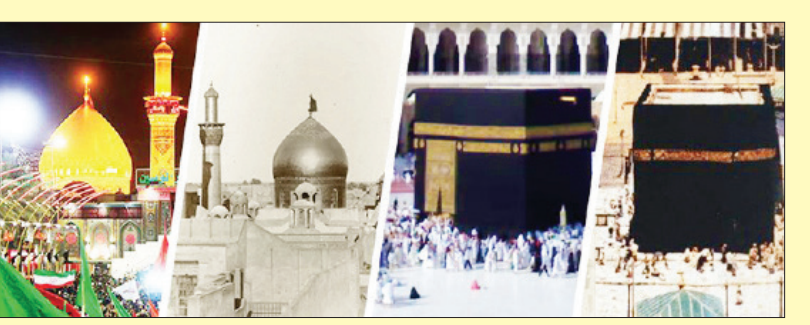
نخستین جشنواره ملی شعر نماز جمعه در قالب های شعری «کلاسیک، نو، سپید و ترانه» با مشارکت شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور و واحد موسیقی و شعر و سرود صدا و سیما برگزار می‌شود.

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران، در نشست خبری یکشنبه هفدهم بهمن ماه شرایط و مشخصات نخستین جشنواره ملی شعر نماز جمعه مشخص شد. هر شاعر می‌تواند در

تکلیه به روند تغییراتی که با پیروزی انقلاب برای مقوله زیارت پیش آمد

انقلابی که «زیارت» را تسهیل کرد

با پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران، تنها در عرصه‌های سیاسی، علمی و اقتصادی، بلکه در حوزه‌های فرهنگی به‌ویژه زیارت شاهد رشد و شکوفایی بودیم. به‌طوری‌که دیدگ زائران ایرانی در هر نقطه از شهرهای زیارتی جهان در کنار امنیت، عزت نیز برخوردار شدند و حتی نظم و ترتیب اعزام زائران به عراق و عربستان نمونه بارز از ایجادشکبه نظام‌مندو لگویی برای سایر کشورهای اسلامی به شمار رفت. آنچه می‌خوانید گزیده‌ای از گزارش خبرگزیری فارس است با موضوع تغییراتی که برای «زیارت» در سال‌های پس از انقلاب نسبت به پیش از آن ایجاد شده است.

● **دریافت هزینه تمام شده حج تمتع از متقاضیان هنگام ثبت‌نام**
سال ۱۳۶۰ دوباره ثبت‌نام برای حج تمتع از سر گرفته شد. در آن زمان از هر متقاضی تقری ۲ هزار تومان گرفته و شرط اعزام هم قرعه‌کشی اعلام شد. روند ثبت‌نام و اعزام زائران هر ساله ادامه پیدا کرد تا اینکه هزینه تمام شده برای سفر حج تمتع تقری ۲۷هزار تومان شد و هر سال هم در تعداد متقاضیان افزوده می‌شد.

● **واگذاری سفرهای زیارتی به سازمان اوقاف از سال ۱۳۵۱**
در دوران طاغوت، زائران فردی و گروهی به صورت خودجوش عازم زیارت کربلا و حتی حج تمتع می‌شدند که به دلیل نبود زیرساخت حمل و نقل و طولانی بودن مسیر، حوادث ناگواری برای زائران اصام حسین(ع) و همچنین سرزمین و جی رخ می‌داد و حتی برخی امکان بازگشت به کشور را هم نداشتند. تا اینکه در سال ۱۳۵۱ سفرهای زیارتی به سازمان اوقاف سپرده شد و زیارت خانه خدا هم فقط به صورت هوایی انجام گرفت.

● **آغاز قرعه‌کشی بین متقاضیان زیارت زائران خانه خدا**
از آن پس همه سفرهای زیارتی به عربستان، به صورت گروهی و نظام‌مند و البته هوایی انجام شد و برای اعزام متقاضیان، با توجه به افزایش تعداد نداشتند. تا اینکه در سال ۱۳۵۴ سازمان اوقاف مجبور به قرعه‌کشی بین زائران شد. این روند تا سال ۱۳۵۷ همزمان با پیروزی انقلاب اسلامی که فرودگاه تهران بسته شد، ادامه داشت.

با پیروزی انقلاب اسلامی سعی شد سفرهای زیارتی ساماندهی شود تا مشکلات گذشته کاهش یابد و زائران هنگام سفر به عراق یا عربستان، نگران امنیت خود نباشند. بر همین اساس، سهولت سفرهای زیارتی در دستور کار قرار گرفت و اداره حج و زیارت اولیه دهه ۶۰ فعالیت خود را آغاز کرد تا برای سفرهای زیارتی برنامه‌ریزی مناسبی صورت گیرد.

● **جنگ تحمیلی سفر عتبات را رسماً متوقف کرد**
اما سفر عتبات با توجه به حمله عراق به کشورمان در شهریور ۱۳۵۸ و آغاز جنگ تحمیلی بین ایران و عراق به صورت رسمی متوقف شد. در آن دوران، سفرهای زیارتی به عربستان از عمره متفرجه تا حج تمتع برگزار می‌شد و حج و زیارت زیر نظر سازمان اوقاف فعالیت می‌کرد. بر همین اساس، سفرهای زیارتی به عمره متفرجه، حج تمتع و حتی سفر به سوریه متمركز شد.

● **هتل‌ها جایگزین خانه‌های اجاره‌ای برای اسکان حجاج شد**
پیش از انقلاب، یک نفر به عنوان مدیر کاروان به عربستان می‌رفت و خانه‌ای برای اسکان زائران اجاره و خودش هم باید آن را تجهیز می‌کرد. با این شیوه، زائران مشکلات زیادی داشتند و البته با توجه به حقاقت موجود، کسی جرئت اعتراض نداشت. اما به مرور زمان و با توجه به اهمیت امام ۱۲۷ه که ستاد بازرسانی عتبات به همت سردار قاسم سلیمانی در شهرهای مقدس عراق فعالیت خود را آغاز کرده ۶۰ کم‌کم خانه‌های اجاره‌ای جای خود را به هتل‌ها دادند.

همچنین نمایندگان حضرت امام(ره) در تلاش بودند ثبت‌نام‌هاگن حج تمتع دیگر به صورت قرعه‌کشی نباشد و فقط بر اساس سهمیه ثبت‌نام

همه بخش‌ها شرکت و اشعار را در قالب یک فایل ورد به دبیرخانه ارسال نماید.

روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

شد. حجت الاسلام والمسلمین محمدباقر فرزانه در دوران حضور در مشهد، از شخصر اساتیدی چون ادیب‌نیشابوری، آیت‌الله فلسفی و آیت‌الله مریضوی بهره‌برد و به‌طور خاص دوسم مکاسب نهج‌البلاغه و تفسیر را نزد آیت‌الله خامنه‌ای گذراند و در کنار ایشان مبارزات علیه رژیم طاغوت را پی گرفت. فعالیت‌های سیاسی او در این دوران سبب شد دستگیر و به زندان اوین منتقل شود ولی پس از مدتی برای گذراندن دوران محکومیت خود به زندان مشهد منتقل در نهایت در حیدرآباد علیه رژیم و همراهی با شخصیت‌های انقلابی چون آیت‌الله خامنه‌ای، آیت‌الله طیبسی و شهید هاشمی‌نژاد سبب شد خوارتنش از مراسم‌الرضا در سال‌های منتهی به پیروزی انقلاب بدل به گنجینه‌ای ارزشمند شود. گفت‌وگو با او در گفت‌وگوئی این مبارز برجسته دوران انقلاب، تلاش کرده خاطرات آن روزها و آنچه بر سر شهیدالرضا تافته را مرور کند که در ادامه می‌خوانید.

■ **نخستین نشانه‌های انقلاب در مشهد چه زمانی بروز و ظهور پیدا کرد و فعالان سیاسی و مبارزان آن زمان مشهد چه کسانی بودند؟**

مسئله چگونگی بروز و ظهور انقلاب در مشهد، کل ایران نیاز به بیان مقدمه کوتاه دارد؛ عناصر تشکیل‌دهنده این انقلاب پنج مورد بود. نخست، حاکمیت خانواده‌ای فاسد که مورد قبول ملت نبود. دوم احساس ملت ایران، مردم می‌دانستند توت‌ولمت است که دارد به غارت می‌رود. سوم خفقان یا فقری که آنگاه‌ها را حتی نداشت. چهارم ناراحتی مذهبی به دلیل این‌احترامی به مقدسات و بی‌توجه احساس وظیفه شری، این‌ها همه در خشم ملت مهیم و در حرکت ملتی تأثیرگذار بودند. در آن زمان چهران چودو داشت که برای نظام ستمشاهی قابل کنترل بود اما یک عنصر، قابل کنترل نبود که به‌کمتر از سقوط نظام شاهنشاهی هم رضایت نمی‌داد؛ آن رهبری امام و اندیشه امام و امام‌باپ بود.

در سال‌های ۵۳ تا ۵۴ وحشی‌گری نظام به‌طور هم‌رسیده بود. همه سران جریان‌های ذکر شده هم‌زدانی بودند. در تبعید بود. در مشهد شهید هاشمی‌نژاد، شهیدموسوی قوچانی، رهبرانقلاب و مردم و حجاج احاطه طیبسی، همچنین سران حزب توده و سران نهضت آزادی همه در زندان بودند. من آن‌ها را می‌شناسم و به‌وضاحت می‌توانم بگویم که نهضت آزادی هم در زندان بود و مردم و این‌ها را می‌دیدم. مرحوم آیت‌الله طالقانی، مرحوم آیت‌الله مهدی‌کنی، مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و... همه، در اوین بودند.

سفر عتبات نشد. این مذاکرات ادامه داشت و حتی در سال ۱۳۷۵ دولت عراق به ازای ورود هر زائر درخواست مبلغ ۷۰۰ دلار کرد که مسئولان کشورمان با این امر مخالفت کردند.

■ **پایان سال ۲۰ انتظار زیارت عتبات**
پس از گفت‌وگوهای مختلف در مزار ایران و عراق، مقر شد نخستین گروه زائران ایرانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۴ مرداد۱۳۷۷ به عتبات اعزام شوند. در نخستین دوره اعزام به عتبات که پس از ۲۰ سال انتظار صورت گرفت، جمعی از خانواده‌شدها به‌همراه مسئولان حج و زیارت به عنوان نماینده مشرف شدند. اعزام محدود زائران به عتبات، ۲۸ بهمن۱۳۸۱ که امریکا رسماً به حمله کرد، متوقف شد و دواژه حست زیارت کربلار در عاشقان حسینی ماند.

مهرماه سال ۱۳۸۲ بر اساس تفاهم‌نامه ایران و عراق با شیوه جدید اعزام‌ها در سر گرفته شد. در صدر از آن پس دولت عراق از جرعه اعتقاد قراردادهای خدماتی بین ایران و بخش خصوصی عراق خارج شد و سازمان حج و زیارت نه تنها به عنوان ناظر، بلکه به عنوان مجری هم امکان فعالیت داشت.

با این اقدام، در هر استان یک شرکت مرکزی برای ساماندهی اعزام زائران تشکیل و در نهایت تیرماه ۱۳۸۴ شرکت مرکزی دفاتر خدمات زیارتی سراسری ایران به‌عنوان شرکت خست‌ما تسیس شد البته در آن دوران هم با توجه به وضعیت ناآمن عراق، سفرهای زیارتی به سورج گسترده برگزار نمی‌شد. اما از سال ۱۳۸۷ که ستاد بازرسانی عتبات به همت سردار قاسم سلیمانی در شهرهای مقدس عراق فعالیت خود را آغاز کرد، سفر عتبات نیز رونق گرفت و از آن زمان سفر هوایی به عتبات نیز به صورت محدود برقرار شد؛

جایی که در سال ۸۷ حدود یک درصد از ۵۰ هزار زائری که در عتبات مشرف شده بودند، از طریق مرز هوایی عازم عراق شدند.

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

قصد و غرضی هم نداشت. خدا کار او را دوست دارد. این کارش که خوب است. مثلاً فکر کنید آن مردم بداع و به مردم خدمت کرد و قصد و غرضی هم نداشت. این خدمت دفاع کار خوبی است. خدا این کار را دوست دارد. اما دشمن را دوست ندارد. اما اگر کار کارهایی که خدا دوست دارد را انجام دهد، تبدیل می‌شود به اینکه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

از دانشجویی در زندان قصر سوال کردم چقدر حکم زندان گرفت؟ گفت: ۱۱ سال، گفتم: چه کردی؟ گفت: تا کلاس‌های از امام من گرفتند. اوضاع به‌گونه‌ای بود که آن‌ها برای آن که در داد به غارت می‌رود. سوم خفقان یا فقری که آنگاه‌ها را حتی نداشت. چهارم ناراحتی مذهبی به دلیل این‌احترامی به مقدسات و بی‌توجه احساس وظیفه شری، این‌ها همه در خشم ملت مهیم و در حرکت ملتی تأثیرگذار بودند. در آن زمان چهران چودو داشت که برای نظام ستمشاهی قابل کنترل بود اما یک عنصر، قابل کنترل نبود که به‌کمتر از سقوط نظام شاهنشاهی هم رضایت نمی‌داد؛ آن رهبری امام و اندیشه امام و امام‌باپ بود.

در سال‌های ۵۳ تا ۵۴ وحشی‌گری نظام به‌طور هم‌رسیده بود. همه سران جریان‌های ذکر شده هم‌زدانی بودند. در تبعید بود. در مشهد شهید هاشمی‌نژاد، شهیدموسوی قوچانی، رهبرانقلاب و مردم و حجاج احاطه طیبسی، همچنین سران حزب توده و سران نهضت آزادی همه در زندان بودند. من آن‌ها را می‌شناسم و به‌وضاحت می‌توانم بگویم که نهضت آزادی هم در زندان بود و مردم و این‌ها را می‌دیدم. مرحوم آیت‌الله طالقانی، مرحوم آیت‌الله مهدی‌کنی، مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و... همه، در اوین بودند.

سفر عتبات نشد. این مذاکرات ادامه داشت و حتی در سال ۱۳۷۵ دولت عراق به ازای ورود هر زائر درخواست مبلغ ۷۰۰ دلار کرد که مسئولان کشورمان با این امر مخالفت کردند.

■ **پایان سال ۲۰ انتظار زیارت عتبات**
پس از گفت‌وگوهای مختلف در مزار ایران و عراق، مقر شد نخستین گروه زائران ایرانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۴ مرداد۱۳۷۷ به عتبات اعزام شوند. در نخستین دوره اعزام به عتبات که پس از ۲۰ سال انتظار صورت گرفت، جمعی از خانواده‌شدها به‌همراه مسئولان حج و زیارت به عنوان نماینده مشرف شدند. اعزام محدود زائران به عتبات، ۲۸ بهمن۱۳۸۱ که امریکا رسماً به حمله کرد، متوقف شد و دواژه حست زیارت کربلار در عاشقان حسینی ماند.

مهرماه سال ۱۳۸۲ بر اساس تفاهم‌نامه ایران و عراق با شیوه جدید اعزام‌ها در سر گرفته شد. در صدر از آن پس دولت عراق از جرعه اعتقاد قراردادهای خدماتی بین ایران و بخش خصوصی عراق خارج شد و سازمان حج و زیارت نه تنها به عنوان ناظر، بلکه به عنوان مجری هم امکان فعالیت داشت.

با این اقدام، در هر استان یک شرکت مرکزی برای ساماندهی اعزام زائران تشکیل و در نهایت تیرماه ۱۳۸۴ شرکت مرکزی دفاتر خدمات زیارتی سراسری ایران به‌عنوان شرکت خست‌ما تسیس شد البته در آن دوران هم با توجه به وضعیت ناآمن عراق، سفرهای زیارتی به سورج گسترده برگزار نمی‌شد. اما از سال ۱۳۸۷ که ستاد بازرسانی عتبات به همت سردار قاسم سلیمانی در شهرهای مقدس عراق فعالیت خود را آغاز کرد، سفر عتبات نیز رونق گرفت و از آن زمان سفر هوایی به عتبات نیز به صورت محدود برقرار شد؛

جایی که در سال ۸۷ حدود یک درصد از ۵۰ هزار زائری که در عتبات مشرف شده بودند، از طریق مرز هوایی عازم عراق شدند.

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

قصد و غرضی هم نداشت. خدا کار او را دوست دارد. این کارش که خوب است. مثلاً فکر کنید آن مردم بداع و به مردم خدمت کرد و قصد و غرضی هم نداشت. این خدمت دفاع کار خوبی است. خدا این کار را دوست دارد. اما دشمن را دوست ندارد. اما اگر کار کارهایی که خدا دوست دارد را انجام دهد، تبدیل می‌شود به اینکه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

از دانشجویی در زندان قصر سوال کردم چقدر حکم زندان گرفت؟ گفت: ۱۱ سال، گفتم: چه کردی؟ گفت: تا کلاس‌های از امام من گرفتند. اوضاع به‌گونه‌ای بود که آن‌ها برای آن که در داد به غارت می‌رود. سوم خفقان یا فقری که آنگاه‌ها را حتی نداشت. چهارم ناراحتی مذهبی به دلیل این‌احترامی به مقدسات و بی‌توجه احساس وظیفه شری، این‌ها همه در خشم ملت مهیم و در حرکت ملتی تأثیرگذار بودند. در آن زمان چهران چودو داشت که برای نظام ستمشاهی قابل کنترل بود اما یک عنصر، قابل کنترل نبود که به‌کمتر از سقوط نظام شاهنشاهی هم رضایت نمی‌داد؛ آن رهبری امام و اندیشه امام و امام‌باپ بود.

در سال‌های ۵۳ تا ۵۴ وحشی‌گری نظام به‌طور هم‌رسیده بود. همه سران جریان‌های ذکر شده هم‌زدانی بودند. در تبعید بود. در مشهد شهید هاشمی‌نژاد، شهیدموسوی قوچانی، رهبرانقلاب و مردم و حجاج احاطه طیبسی، همچنین سران حزب توده و سران نهضت آزادی همه در زندان بودند. من آن‌ها را می‌شناسم و به‌وضاحت می‌توانم بگویم که نهضت آزادی هم در زندان بود و مردم و این‌ها را می‌دیدم. مرحوم آیت‌الله طالقانی، مرحوم آیت‌الله مهدی‌کنی، مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و... همه، در اوین بودند.

سفر عتبات نشد. این مذاکرات ادامه داشت و حتی در سال ۱۳۷۵ دولت عراق به ازای ورود هر زائر درخواست مبلغ ۷۰۰ دلار کرد که مسئولان کشورمان با این امر مخالفت کردند.

■ **پایان سال ۲۰ انتظار زیارت عتبات**
پس از گفت‌وگوهای مختلف در مزار ایران و عراق، مقر شد نخستین گروه زائران ایرانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۴ مرداد۱۳۷۷ به عتبات اعزام شوند. در نخستین دوره اعزام به عتبات که پس از ۲۰ سال انتظار صورت گرفت، جمعی از خانواده‌شدها به‌همراه مسئولان حج و زیارت به عنوان نماینده مشرف شدند. اعزام محدود زائران به عتبات، ۲۸ بهمن۱۳۸۱ که امریکا رسماً به حمله کرد، متوقف شد و دواژه حست زیارت کربلار در عاشقان حسینی ماند.

مهرماه سال ۱۳۸۲ بر اساس تفاهم‌نامه ایران و عراق با شیوه جدید اعزام‌ها در سر گرفته شد. در صدر از آن پس دولت عراق از جرعه اعتقاد قراردادهای خدماتی بین ایران و بخش خصوصی عراق خارج شد و سازمان حج و زیارت نه تنها به عنوان ناظر، بلکه به عنوان مجری هم امکان فعالیت داشت.

با این اقدام، در هر استان یک شرکت مرکزی برای ساماندهی اعزام زائران تشکیل و در نهایت تیرماه ۱۳۸۴ شرکت مرکزی دفاتر خدمات زیارتی سراسری ایران به‌عنوان شرکت خست‌ما تسیس شد البته در آن دوران هم با توجه به وضعیت ناآمن عراق، سفرهای زیارتی به سورج گسترده برگزار نمی‌شد. اما از سال ۱۳۸۷ که ستاد بازرسانی عتبات به همت سردار قاسم سلیمانی در شهرهای مقدس عراق فعالیت خود را آغاز کرد، سفر عتبات نیز رونق گرفت و از آن زمان سفر هوایی به عتبات نیز به صورت محدود برقرار شد؛

جایی که در سال ۸۷ حدود یک درصد از ۵۰ هزار زائری که در عتبات مشرف شده بودند، از طریق مرز هوایی عازم عراق شدند.

در ادامه این نشست حسین صیامی، دبیر اجرایی این نماز جمعه مقوله‌ای است که در ادبیات معاصر کمتر به آن توجه شده این جاست. در حالی‌که اغلب چهره‌های نامدار شعر حوزه‌های علمیه ما از نماز جمعه برخاسته‌اند. شخصیت‌سازی می‌شود. دبیر علمی این جشنواره ادبی در نشست علیرضا قزوه، دبیر علمی این جشنواره ادبی در نشست خبری این رویداد که یکشنبه ۱۷ بهمن ماه در واحد موسیقی

قصد و غرضی هم نداشت. خدا کار او را دوست دارد. این کارش که خوب است. مثلاً فکر کنید آن مردم بداع و به مردم خدمت کرد و قصد و غرضی هم نداشت. این خدمت دفاع کار خوبی است. خدا این کار را دوست دارد. اما دشمن را دوست ندارد. اما اگر کار کارهایی که خدا دوست دارد را انجام دهد، تبدیل می‌شود به اینکه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

ایمان؛ تقوا و بصیرت، نماز جمعه قلب فرهنگی شهر، دبیرخانه ارسال نماید.
موضوع این جشنواره شامل نماز جمعه در آینه آیات و روایات،نقش محوری نماز جمعه در صدر اسلام، نماز جمعه در حاضرمستضعفان، جایگاه نماز جمعه در نظام سیاسی و اجتماعی از منظر امام(ره) و رهبر معظم انقلاب، جایگاه ویژه نماز جمعه در انقلاب اسلامی، نماز جمعه آفرگاه

خداي متعال خود آمد را دوست دارد. حرف این است. «ما تَخَيَّبُ» این آدم می‌خواهد مورد محبت خدا را بگیرد. چکار کند تا خدا او را دوست بدارد؟ واجبات را انجام دهد. اگر من نماز را اول وقت بخوانم نتیجه‌اش چه می‌شود؟ آن آدمی که گفت دو سال هیچ نشد. اگر طی این مدت نمازش را اول وقت خوانده باشد و روزها را

پیش از آن ۱۰ دی بود. آن ۱۰ دی به اوج خود رسید و نشان‌دهنده این بود که روزیم حساسی بوده که در آن بود. از بالا یا هلی کوپتر می‌زدند و روی زمین هم با تانک حمله می‌کردند. مردم ممکن بود پناهنگاه‌ها مخفی شوند اما باز بیرون می‌آمدند و محنه را خالی نمی‌کرد.

این حادثه ادامه داشت تا بازگشت امام و پیروزی انقلاب. یادم است طبقه بالای مسجد کرامت که در آن زمان تبدیل شده بود. افرادی را دستگیر و در آنجا زندانی می‌کردند. خانه تخصص در بیمارستان ۱۷ شهریور هم بسته شد. به گولاه بستن حرم خیلی بر مردم تأثیر گذاشت. دستخرازی در بیمارستان ۱۷ شهریور هم بود. که آن شب چند پنجره شکست. مردم عشق و علاقه خاصی به صحبت ایشان داشتند. در حالی که فضا، فضای خفقان بود.

یکی هم مرحوم آیت‌الله طیبسی بود. روضه پنجشنبه ۵۷ که بیرون مسجد جوان‌ها روی پنجره‌ها نشسته مقابل نهضت ایستادند. بعضی‌هایشان تا حدزمرور پیش رفتند، مثل منافقین و حزب توده... نهضت وقتی اوج گرفت که مردم به اطاعت از امامت اسلامی و به پیام‌های برگشتند.

● **جریان مبارزه در مشهد از چه زمانی چه گرفته بود؟**
در مشهد پیش از ۵۵ سال اوج گرفته بود چون سال ۵۷ که من آزاد شدم دیگر حساسی در اوج بود. عنصر برگشت مردم به ولایت و امامت، در زندگی مردم به عنوان وظیفه، شروع علیه نظام. این هیجان را ایجاد کرد که همه افشار وارد صحنه شدند. در مشهد، شرایط خاص بود. آن جریان که مردم را جوانان را به عنوان عناصر اصلی همراه امام و اندیشه امام می‌دانستند به جرئت می‌توانم بگویم

سه نفر بودند: خود شخص رهبر معظم انقلاب که می‌توانم بگویم که نهضت آزادی هم در زندان بود و مردم و این‌ها را می‌دیدم. مرحوم آیت‌الله طالقانی، مرحوم آیت‌الله مهدی‌کنی، مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و... همه، در اوین بودند.

سفر عتبات نشد. این مذاکرات ادامه داشت و حتی در سال ۱۳۷۵ دولت عراق به ازای ورود هر زائر درخواست مبلغ ۷۰۰ دلار کرد که مسئولان کشورمان با این امر مخالفت کردند.

● **پایان سال ۲۰ انتظار زیارت عتبات**
پس از گفت‌وگوهای مختلف در مزار ایران و عراق، مقر شد نخستین گروه زائران ایرانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۴ مرداد۱۳۷۷ به عتبات اعزام شوند. در نخستین دوره اعزام به عتبات که پس از ۲۰ سال انتظار صورت گرفت، جمعی از خانواده‌شدها به‌همراه مسئولان حج و زیارت به عنوان نماینده مشرف شدند. اعزام محدود زائران به عتبات، ۲۸ بهمن۱۳۸۱ که امریکا رسماً به حمله کرد، متوقف شد و دواژه حست زیارت کربلار در عاشقان حسینی ماند.

مهرماه سال ۱۳۸۲ بر اساس تفاهم‌نامه ایران و عراق با شیوه جدید اعزام‌ها در سر گرفته شد. در صدر از آن پس دولت عراق از جرعه اعتقاد قراردادهای خدماتی بین ایران و بخش خصوصی عراق خارج شد و سازمان حج و زیارت نه تنها به عنوان ناظر، بلکه به عنوان مجری هم امکان فعالیت داشت.

با این اقدام، در هر استان یک شرکت مرکزی برای ساماندهی اعزام زائران تشکیل و در نهایت تیرماه ۱۳۸۴ شرکت مرکزی دفاتر خدمات زیارتی سراسری ایران به‌عنوان شرکت خست‌ما تسیس شد البته در آن دوران هم با توجه به وضعیت ناآمن عراق، سفرهای زیارتی به سورج گسترده برگزار نمی‌شد. اما از سال ۱۳۸۷ که ستاد بازرسانی عتبات به همت سردار قاسم سلیمانی در شهرهای مقدس عراق فعالیت خود را آغاز کرد، سفر عتبات نیز رونق گرفت و از آن زمان سفر هوایی به عتبات نیز به صورت محدود برقرار شد؛

جایی که در سال ۸۷ حدود یک درصد از ۵۰ هزار زائری که در عتبات مشرف شده بودند، از طریق مرز هوایی عازم عراق شدند.

در ادامه این نشست حسین صیامی، دبیر اجرایی این نماز جمعه مقوله‌ای است که در ادبیات معاصر کمتر به آن توجه شده این جاست. در حالی‌که اغلب چهره‌های شخصیت‌های بزرگی چون شهید صدوقی، شهید اشرفی اصفهانی، شهید دستغیب و قاضی طباطبایی ادامه خواهد یافت و نام و یادشان گرامی داشته خواهد شد.

تصنیف و سرود را دارند که در واحد موسیقی از این آثار بهره‌برداری لازم صورت خواهد گرفت و می‌تواند اتفاق

را صحیح گرفته باشد و خمشن را داده باشد و گناهان را هم ترک کرده باشد، نمره می‌دهد. ممکن است دو سال به نتیجه نرسد اما شروع و نام و یادشان گرامی داشته خواهد شد. در چه یک‌شوی بود ۱۲ سال دبستان و دبیرستان بخوانی و بعد ۶ سال، هشت سال کار دانشگاهی کنی. چند می‌شود؟ ۲۰ سال

خودن در آن دوران چه می‌کردید؟
منده از طلبه‌های بود که در مرحله بعدی نقش داشتیم. امثال بنده و شهید کامیاب و شهید موسوی قوچانی ...

کمی‌رسانی تشکیل شد به نام امام که مرحوم شهید هاشمی‌نژاد در حضور طیبسی و شخص رهبری آنجا بودند. ما هم بودیم. آنجا در واقع ظاهرش ستاد کمی‌رسانی بود - البته کمی‌رسانی خیلی خوبی شد- اما یک پایگاه مبارزه هم بود. پایگاه روشنگری بود. این‌ها همه موجب شده بود مردم به این دوسه نفر به شکل خاصی نگاه کنند و اطراف این‌ها را بگیرند. پس از

اینکه بنده آزاد شدم یعنی در سال ۵۷، سرخاوری در کرامت، ستاد مبارزه شده بود. یواش یواش تصمیم‌گیری‌های حرکت‌های مردمی آنجا انجام می‌شد. روز تاریخی مشهد ۱۰ دی که به مردم از زمین و زمان حمله کردند، من با یکی از دوستان نزد رهبر معظم انقلاب می‌رفتم، دیدیم خوارتنش از مراسم‌الرضا در سال‌های منتهی به پیروزی انقلاب بدل به گنجینه‌ای ارزشمند بود. گفت‌وگو با او در گفت‌وگوئی این مبارز برجسته دوران انقلاب، تلاش کرده خاطرات آن روزها و آنچه بر سر شهیدالرضا تافته را مرور کند که در ادامه می‌خوانید.

● **نقطه شروع مشهد ۱۰ دی بود؟**
پیش از آن ۱۰ دی بود. آن ۱۰ دی به اوج خود رسید و نشان‌دهنده این بود که روزیم حساسی بوده که در آن بود. از بالا یا هلی کوپتر می‌زدند و روی زمین هم با تانک حمله می‌کردند. مردم ممکن بود پناهنگاه‌ها مخفی شوند اما باز بیرون می‌آمدند و محنه را خالی نمی‌کرد.

این حادثه ادامه داشت تا بازگشت امام و پیروزی انقلاب. یادم است طبقه بالای مسجد کرامت که در آن زمان تبدیل شده بود. افرادی را دستگیر و در آنجا زندانی می‌کردند. خانه تخصص در بیمارستان ۱۷ شهریور هم بسته شد. به گولاه بستن حرم خیلی بر مردم تأثیر گذاشت. دستخرازی در بیمارستان ۱۷ شهریور هم بود. که آن شب چند پنجره شکست. مردم عشق و علاقه خاصی به صحبت ایشان داشتند. در حالی که فضا، فضای خفقان بود.

یکی هم مرحوم آیت‌الله طیبسی بود. روضه پنجشنبه ۵۷ که بیرون مسجد جوان‌ها روی پنجره‌ها نشسته مقابل نهضت ایستادند. بعضی‌هایشان تا حدزمرور پیش رفتند، مثل منافقین و حزب توده... نهضت وقتی اوج گرفت که مردم به اطاعت از امامت اسلامی و به پیام‌های برگشتند.

● **جریان مبارزه در مشهد از چه زمانی چه گرفته بود؟**
در مشهد پیش از ۵۵ سال اوج گرفته بود چون سال ۵۷ که من آزاد شدم دیگر حساسی در اوج بود. عنصر برگشت مردم به ولایت و امامت، در زندگی مردم به عنوان وظیفه، شروع علیه نظام. این هیجان را ایجاد کرد که همه افشار وارد صحنه شدند. در مشهد، شرایط خاص بود. آن جریان که مردم را جوانان را به عنوان عناصر اصلی همراه امام و اندیشه امام می‌دانستند به جرئت می‌توانم بگویم

سه نفر بودند: خود شخص رهبر معظم انقلاب که می‌توانم بگویم که نهضت آزادی هم در زندان بود و مردم و این‌ها را می‌دیدم. مرحوم آیت‌الله طالقانی، مرحوم آیت‌الله مهدی‌کنی، مرحوم آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و... همه، در اوین بودند.

سفر عتبات نشد. این مذاکرات ادامه داشت و حتی در سال ۱۳۷۵ دولت عراق به ازای ورود هر زائر درخواست مبلغ ۷۰۰ دلار کرد که مسئولان کشورمان با این امر مخالفت کردند.

● **پایان سال ۲۰ انتظار زیارت عتبات**
پس از گفت‌وگوهای مختلف در مزار ایران و عراق، مقر شد نخستین گروه زائران ایرانی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ۱۴ مرداد۱۳۷۷ به عتبات اعزام شوند. در نخستین دوره اعزام به عتبات که پس از ۲۰ سال انتظار صورت گرفت، جمعی از خانواده‌شدها به‌همراه مسئولان حج و زیارت به عنوان نماینده مشرف شدند. اعزام محدود زائران به عتبات، ۲۸ بهمن۱۳۸۱ که امریکا رسماً به حمله کرد، متوقف شد و دواژه حست زیارت کربلار در عاشقان حسینی ماند.

مهرماه سال ۱۳۸۲ بر اساس تفاهم‌نامه ایران و عراق با شیوه جدید اعزام‌ها در سر گرفته شد. در صدر از آن پس دولت عراق از جرعه اعتقاد قراردادهای خدماتی بین ایران و بخش خصوصی عراق خارج شد و سازمان حج و زیارت نه تنها به عنوان ناظر، بلکه به عنوان مجری هم امکان فعالیت داشت.